

Газета Львівського медичного інституту

ЕСКУЛАП

Per aspera ad astra!

Заснована у грудні 2010 року

№1, грудень 2010 року

КОРОТКЕ ІНТЕРВ'Ю

У світ вперше виходить газета „Ескулап”, засновником та видавцем якої є Львівський медичний інститут. Випуск її першого номера припав на кінець 2010 року та поточний осінній семестр. Попереду - закінчення семестру та підготовка до Нового 2011 року. Напружена робота професорсько-викладацького колективу та студентів співпадає з часом підведення підсумків року, семестру та підготовки до сходження на нові вершини знань та зустрічі Нового 2011 року. Напередодні цих важливих подій редакція газети звернулась з проханням до ректора ЛМІ, д.мед.н., професора, академіка АНВШУ, УАН **Михайла Степановича Регеди** відповісти на питання, які торкаються деяких сторін підготовки фахівців-медиків у Львівському медичному інституті.

Яке Ваше бачення постаті сучасного лікаря та можливості його формування в ЛМІ?

Професійна діяльність лікаря пов’язана із найціннішими скарбами - життям та здоров’ям людини. Збереження здоров’я та довголіття, профілактика хвороб та їх раціональне лікування – пріоритетні завдання медицини та конкретного лікаря. Сучасний лікар повинен мати в арсеналі найновіші наукові медичні знання, знати фармакологічні засоби, психологічні методики, мати практичні навички та уміння, які треба постійно вдосконулювати. Крім того, сучасний лікар – людина-інтелектуал, громадянин, який орієнтований на добро для інших.

У інституті є всі можливості для формування високопрофесійного, відповідального лікаря-практика. Інститут має добру матеріально-технічну базу: два навчальні корпуси, комп’ютерні класи, що підключені до інтернет-мережі, бібліотеку, читальний зал, ідалю тощо. Студенти слухають лекції висококваліфікованих викладачів. В інституті працюють: 110 докторів та кандидатів наук, серед них два академіки, три Заслужених працівників освіти України, один Заслужений лікар України, лауреати іменних премій. Практичні заняття проводяться в кращих медичних закладах Львова, відпрацьовуються методи та методики обстеження хворих відповідно до медичних дисциплін та згідно з програмами і робочими навчальними планами, які постійно оновлюються та переглядаються. В інституті працюють наступні відділи: науковий, навчально-методичний, виховний та виробничої практики. Функціонують медичний, стоматологічний, фармацевтичний факультети, які об’єднують 15 кафедр. Усі факультети успішно пройшли акредитацію зі спеціальностей: „Стоматологія”, „Лікувальна справа”, „Фармація”. Випускники ЛМІ отримують дипломи державного зразка.

Які першочергові завдання Ви покладаєте на газету „Ескулап” в справі виховання студентів?

Газета створена для інформування студентів, викладачів про інститутське життя, нові досягнення в медико-біологічній та фармацевтичній науках; для згуртування та виховання студентів-медиків наполегливо працювати, мати активну професійну та життєву позицію, бути взірцем для іншої молоді, позитивно впливати на світогляд та спосіб життя людей, майбутніх пацієнтів.

Розраховуємо на плідну співпрацю всіх викладачів та студентів з редакцією газети та чекаємо їх повідомень, статей.

Які Ваші побажання співробітникам та студентам у Новому 2011 році?

Користуючись можливістю, сердечно вітаю шановних викладачів та студентів, усіх працівників інституту з наступаючим Новим 2011 роком та Різдвом Христовим! Бажаю Вам здоров’я, родинного щастя, великих успіхів в навчанні, здійснення мрій! Нехай буде спокій і достаток в кожному домі на нашій Україні!

К.мед.н., доц. Циснєцька А.В.

ОСНОВНІ ПОДІЇ 2010 РОКУ В ЛЬВІВСЬКОМУ МЕДИЧНОМУ ІНСТИТУТИ

Відходить в історію рік 2010, який був багатий на різні новини. Відбулися в ньому особливо радісні, добре події, які будуть позитивно впливати на життя інституту не лише у 2011 році, але і в наступні роки:

➤ Успішна акредитація ЛМІ за спеціальностями „Лікувальна справа”, „Фармація” (денна та заочна форми навчання);

➤ Продовжено Ліцензію на проведення освітянської діяльності ЛМІ;

➤ Відбувся перший випуск студентів медичного та фармацевтичного факультетів з отриманням дипломів державного зразка. Дипломи державного зразка з відзнакою отримали наступні студенти медичного факультету: **Данило Ю., Стосик І., Піскур З., Пілецька І., Хованець І.**; фармацевтичного(заочна форма навчання) - **Огородник М.; стоматологічного – Бойко Н., Вовк О., Комнацька О., Корпесько М., Косован А., Кухарик І., Наганда Л., Сенюк О.**;

➤ До складу експертної ради ВАК України з медико-біологічних та фармацевтичних наук включено ректора ЛМІ, д.мед.н., професора **Регеду Михайла Степановича**;

➤ Присуджено премію НАН України ім. Ф.Г. Яновського: д.мед.н., професору, академіку АНВШУ України **Регеду Михайлу Степановичу** та Генеральному директору ЛМІ, к.мед.н., доценту **Гайдучку Ігорю Григоровичу** – за серію праць „Захворювання органів дихання”;

➤ Присуджено звання академіка Української академії наук професору **Федоріву Я.-Р. М.**;

➤ Вийшов у світ навчальний посібник «Медична біологія». Автор – зав. каф. медичної біології, мікробіології, гістології та ботаніки, к.біол.н., ст.н.с. **Баїк О.Л.**

➤ За значні успіхи в підготовці студентської молоді в умовах відродження і розвитку національної освіти України, плідну науково-педагогічну діяльність та з нагоди випуску студентів медичного, стоматологічного та фармацевтичного факультетів Почесні Грамоти ГУОЗ ЛОДА отримали - 5 викладачів ЛМІ; ГУОН ЛОДА - 6; Асоціації навчальних закладів приватної форми власності - 16.

Редакція газети „Ескулап” поздоровляє колектив ЛМІ з вагомими досягненнями, бажає колегам, працівникам, студентам здоров’я, радості та подальших звершень у Новому 2011 році!

СУЧАСНА МЕДИЦИНА

У 2006 році російський фізик **Жорес Алфьоров** отримав Нобелівську премію за наукові роботи, які стали основою для розвитку нанотехнологій. Нанотехнологія – це дослідження і технологічні розробки на атомному, молекулярному чи макромолекулярному рівні в діапазоні розмірів від 1 до 100 нанометрів (нм). Нанобіотехнології – це провідні технології третього тисячоліття, що мають величезний потенціал для інноваційного розвитку медицини. Предметом досліджень у наномедицині є питання молекулярної медицини, зокрема геноміки, протеоміки, біоінженерії. У перспективі – отримання й використання так званих нанороботів та інших молекулярних пристрій для діагностики та лікування захворювань на клітинному та субклітинному рівнях. Наномедицина - галузь медицини, що вивчає можливості застосування нанобіотехнологій. Ці технології передбачають використання наночастинок, які мають розміри від 1 до 100 нм. Існує декілька видів наночастин:

- Біологічні та біогенні наночастини – ферменти, молекули ДНК, РНК, рибосоми, віруси, які мають здатність до агрегації та самоорганізації. Цю властивість використовують для створення штучних конструкцій, які імітують правдиві біологічні структури.
- Полімерні наночастини. Основними сполуками, які використовують для створення полімерних наночастинок виступають: полімочна, полілігіколева кислоти, поліетиленгліколь (ПЕГ), полікапралактон. Полімерні наночастини підвищують стабільність різних молекулярних переносників. Ліпосоми вкриті ПЕГ менше піддаються біодеградації та мають пролонговану дію.
- Дендримери – новий клас полімерів із сильно розгалуженою структурою. Отримують дендримери із мономерів, іх розміри та форма можуть бути точно задані при хімічному синтезі. «Цільові» молекули пов’язуються з дендримерами шляхом утворення комплексів на поверхні або глибоко між окремими їх ланцюжками. Дендримери можливо використовувати в якості переносників в трансдермальних системах для доставки лікувальних середніків.
- Вуглеводні наночастини: нанотрубки та фуллерени побудовані тільки з атомів вуглецю. Нанотрубки мають підвищену спорідненість до ліпідних структур, вони здатні утворювати стабільні комплекси з пептидами, ДНК-олігонуклеотидами та інкапсулювати ці молекули. Завдяки таким властивостям їх можливо використовувати при створенні систем транспортування вакцин та генетичного матеріалу.
- Неорганічні наночастинки – отримують на основі оксиду кремнію, атомів металу, золота, срібла, платини. Вони мають кремнієве ядро та зовнішню оболонку, яка сформована з атомів металу. Вивільнення діючої терапевтичної речовини відбувається під впливом інфрачервоного опромінення, зміни магнітного поля.

Успіхи, досягнуті в розробці нанотехнологій, нанофармації, наномедицині, відкривають нові можливості в лікуванні різних хвороб, косметичних недоліків. За оцінкою Єврокомісії, у 2006 році 5% косметичних препаратів містили наночастинки. У косметичній медицині є два напрями використання нанотехнологій – застосування наночастинок як УФ-фільтрів та доставка лікарських та косметичних засобів для чого використовують 20 видів транспортних систем. Нанофармакологія вивчає можливості застосування наночастинок як субстанцій для створення нових медикаментів, а також розробки нових препаратів з утворенням комплексу між відомими лікарськими засобами і наночастинками, що сприятиме їх глибшому проникненню.

К. мед. н., доц. Циснецька А.В.

НОБЕЛІВСЬКИЙ ЛАУРЕАТ У ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ І ФІЗІОЛОГІЇ 2010 РОКУ

4 вересня 2010 року Нобелівський комітет виголосив ім'я лауреата Нобелівської премії 2010 року в галузі медицини і фізіології. Ним став британський фізіолог, пionер в галузі репродуктивної медицини, засновник клініки «Броун Холл» **Роберт Джейффрі Едвардс**. Премія була призначена за розвиток штучного запліднення в пробірці (*in vitro*). Вчений народився 1925 року у Манчестері. Закінчив Манчестерську центральну вищу школу, отримав ступінь бакалавра в університеті Уельса з сільського господарства, далі навчався в Інституті генетики тварин в Університеті Единбурга і отримав ступінь доктора в 1955 р. **1969** року вперше у світі в умовах лабораторії було запліднено яйцеклітину людини. Разом з гінекологом **Патріком Стептоу (1913-1988)** ним була здійснена перша успішна операція з екстракорпорального запліднення (ЕКЗ), в результаті чого **21 липня 1978** р. на світ з'явилася перша здорована дитина. На сьогоднішній день в світі проживає 4 млн. людей, запліднені *in vitro*.

К. мед. н., доц. Циснецька А.В.

РАК ВИЗНАЧАТИМУТЬ ЗА АНАЛІЗОМ СЛИНИ

Девід **Уонг** і його колеги описали простий метод попередньої діагностики ракових захворювань з використанням слизини. Дослідники зробили спробу створити каталог всіх білків слизини. На відміну від крові, це динамічніше середовище, що відображає всі зміни в організмі. Американським ученим вдалося знайти в слизині білки, що є біологічними маркерами аутоімунного порушення, відомого як синдром Съєгrena, при якому порушуються функції багатьох ендокринних залоз, зокрема підшлункової, а також функції слізної протоки. Це захворювання спостерігається у 4 мільйонів пацієнтів США, в основному у жінок, для яких характерні хворобливі відчуття сухої горяні та слизової оболонки очей. У слизині можна виявити білки, склад і концентрація яких залежить від діяльності внутрішніх органів. Уонг спрогнозував можливість діагностики ракових захворювань порожнини рота. Для пацієнтів новий метод теж буде привабливий – багато хто відмовляється від аналізу крові, боячись ризику зараження ВІЛ або іншими захворюваннями.

Викладач Ілейко Н.М.

ВАКЦИНА ПРОТИ РАКУ ШИЙКИ МАТКИ

Рак шийки матки (РШМ) займає друге місце за частотою після раку молочної залози у жінок. З 1992 по 2004 рр. опубліковані наукові дані про зв’язок між папілома вірусом людини (ПВЛ) та раком шийки матки. Існує близько сотні типів ПВЛ, але тільки віруси типів 16, 18, 45, 31 відносяться до канцерогенних. Неонкогенні типи, в тому числі 6, 11 є причиною виникнення доброкачісних процесів – генітальних бородавок. Найчастіше ВПЛ передається статевим шляхом, чому сприяє проміскутетна поведінка. Ймовірність розвитку РШМ визначається багатьма факторами, що впливають на імунну систему. З метою профілактики РШМ розроблена вакцина, яку отримують шляхом генної інженерії. „Імітатор” ПВЛ не містить вірусної ДНК, тому не може бути причиною РШМ, але стимулює розвиток гуморальної відповіді. Вакцинація дівчаток до початку статевого життя перешкоджає розвитку РШМ в 100% випадків. Стійкий імунітет виникає у вакцинованих жінок різних вікових груп – від 10 до 55 років і зберігається протягом 5,5 років. Насторожує лише достатня кількість побічних реакцій, що викликає сумніви в широкому її застосуванні, незважаючи на те що її використовують з 2007 року. Кожна жінка повинна знати, що існує можливість профілактики РШМ, і сьогодні це є новим досягненням у профілактиці ракових захворювань шийки матки.

Декан медичного факультету, к. мед. н., Ковалишин О.А.

Наукова, навчальна та виховна робота**РЕЗУЛЬТАТИ СКЛАДАННЯ СТУДЕНТАМИ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ «КРОК-1» НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ**

Проведено ліцензійний інтегрований іспит «Крок-1 Фармація» (06.10.2010 р.) для студентів IV курсу фармацевтичного факультету спеціальності «Фармація». При організації і проведенні ліцензійного іспиту деканат керувався Положенням МОЗ України «Про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямків «Медицина» і «Фармація» та «Регламентом проведення ліцензійних іспитів». До «Кроку-1» були допущені всі 6 студентів IV курсу спеціальності «Фармація», які добре склали ліцензований інтегрований іспит, як за субтестами, так і в цілому. Студентка *Пулик М.* отримала найвищу оцінку з аналітичної хімії, фізико-хімії, біохімії, ботаніки, патофізіології та мікробіології (100%) н, а її загальна оцінка у відсотках склала - 97,5, що відповідає відмінним знанням. Відмінну підготовку показали студентки *Шестакова М.* (91%) і *Чайковська О.* (84,5%). Решта студентів отримали 65%, що є добрим результатом. Вітаємо студентів з успішними результатами складання ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок-1» «Фармація». Бажаємо і надалі наполегливо працювати, долячи всі сходинки до вершини знань.

Декан фармацевтичного факультету, к. фарм. н., доц. І.І. Соронович

РОБОТА СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ЛЬВІВСЬКОГО МЕДИЧНОГО ІНСТИТУТУ

Починаючи з 2004 року, у Львівському медичному інституті проведено шість науково-практических студентських конференцій, в яких взяли участь 206 студентів, що виступали зі своїми науковими доповідями: 2005 р. – перша конференція (11 учасників), 2006 р. – друга конференція (25), 2007 р. – третя конференція (42), 2008 р. – четверта конференція (44), 2009 р. – п'ята конференція (52), 2010 р. – шоста конференція (32).

У конференції брали активну участь студенти: *Піскур Андрій, Стрижена Антоніна, Піскур Зоряна, Шевчук Олег, Марушка Мирослава, Жеграй Ірина, Леськів Наталя*. Успішні та цікаві студентські доповіді були здійснені під науковим та методичним керівництвом викладачів інституту: зав. кафедрою внутрішніх хвороб № 2 проф. **Фрайта В.М.**, зав. кафедрою внутрішніх хвороб № 1, проф. **Федорова Ю. В.**, зав. кафедрою хірургічних хвороб доц. **Куща О.О.**, доц. **Гельнер З.А.**, доц. **Гаврилюк З.О.**, доц. **Циснєцької А.В.**, доц. кафедри гуманітарних та соціально-економіческих дисциплін **Юристовським О.І.** та **Ткаченком К.К.**, деканами: фармацевтичного факультету, доц. **Сороновичем І.І.**, лікувального – к.мед.н., **Ковалишин О.А.**, стоматологічного - к.мед.н., **Піндус Т.О.**, Наукові доповіді готовувались на основі зібраного студентами клінічного матеріалу в базових медичних установах інституту з використанням сучасних клініко-лабораторних методів дослідження хворих та статистичної обробки матеріалу, також були розглянуті огляди сучасної наукової літератури. Більшість доповідей оформлені з використанням ілюстративного матеріалу та подані на сучасних медіаформах. Усі студенти-учасники отримали сертифікати участі в конференції, а доповідачі-переможці були нагороджені дипломами I, II, III ступенів. В даний час проходить підготовка до VII-ї наукової студентської конференції, яка відбудеться традиційно у квітні 2011 року. Запрошуємо викладачів та студентів взяти активну участь в майбутній VII-й студентській конференції.

Проректор з наукової роботи, д. мед. н., професор Ю.В. Федоров

VOCABULARIUM ETHYMOLOGICUM MEDICUM

Відомо, що медична термінологія є латинсько-грецького походження. Тому, щоб правильно розуміти суть термінів, їх мотиваційні ознаки, слід частіше звертатись до етимології назв, тобто до їх первинних значень. Дуже часто при термінологізації загальнозвживаних слів мали місце асоціативні зв’язки. Ми пропонуємо Вам серію публікацій «Vocabularium ethymologicum medicum» (Етимологічний медичний словничок), мета яких – розкрити етимологію деяких медичних термінів.

Atrium (лат. ater - чорний). В анатомічній номенклатурі термін має значення «передсердя». Назва походить від лат. atrium - (перша кімната від входу у будинок чи храм). Відомо, що в Стародавньому Римі першою частиною римського дому була простора зала, в центрі якої знаходилося вогнище. Над ним був отвір у даху, через який виходив дим і освітлювалось приміщення, тому стіни кімнат були чорні від кіптяви. Ще у давнину атрій

був єдиним приміщенням у домі. З часом вогнище з атріуму було перенесено до кухні, а сам атріум перетворився у залу для прийому гостей.

Vestibulum (лат. vestis - одяг) – присінок, переддвер’я. Перед дверима римського дому між лінією фасаду та зовнішніх дверей був спеціальний майданчик, часто відокремлений від вулиці низькою стіною, де залишали верхній одяг та входили до передньої кімнати (ostium), а потім в атрій. В анатомії цей іменник вживається для позначення переднього відділу органу чи порожнини, наприклад, vestibulum nasi (присінок носа), vestibulum oris (присінок рота) vestibulum laryngis (присінок горгані) і т.д.

Зав. кафедрою гуманітарних та соціально-економіческих дисциплін, к. філол. н., доц. Пилипів О.Г.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ ЧУДОТВОРЕЦЬ – ВІЛЕННЯ ІДЕАЛУ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ЛЮБОВІ

Під керівництвом декана медичного факультету, к.мед.н. **Ковалишин О.А.** студенти медичного факультету завітали до соціально незахищених дітей-сиріт, які проживають у будинку дитини на вул. Таджицькій. Ініціаторами добroчинного заходу були **Гороховська О.М.** – завідувач відділом з питань гуманітарної освіти та національно-патріотичного виховання ЛМІ та студентка 6-го курсу Стрижена А. Взяти участь у створенні світлого свята для дітей радо зголосилися студенти всіх факультетів. Крім коштів, які були спрямовані на придбання солодощів, помаранч, майбутні лікарі зібрали іграшки для малят. Проведення благочинних заходів допоможе виховати у дітей любов та знання українських традицій, доброту та милосердя. Студенти вважають – добра має бути багато!

Декан медичного факультету, к. мед. н., Ковалишин О.А.

Викладачі та студенти ЛМІ вітають дітей

Ювілеї, традиції, легенди**ВІТАННЯ З ЮВІЛЕСМ**

Адміністрація ЛМІ, викладачі та співпрацівники сердечно вітають з ювілем вельмишановних колег:

- **Христину Юріївну Шикулу** – асистента кафедри медичної біології, мікробіології, гістології та ботаніки, викладача мікробіології;
- **Марію Степанівну Дуду** – асистента кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін;
- **Оксану Анатоліївну Халавку** - асистента кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін.

Бажаємо високоповажним ювілярам міцного здоров'я, родинного щастя та затишку, успіхів на педагогічній ниві. Многая Вам літа!

Зав. кафедри медичної біології, мікробіології, гістології та ботаніки, к. біол. н., ст. н. с. – Баїк О.Л.

Зав. кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, к. філол. н., доц. Пилипів О.Г.

НОВОРІЧНІ ТРАДИЦІЇ, ЗВИЧАЇ І ПРИКМЕТИ

Первіні народи не рахували років, просто теплий сезон змінював для них дощовий, за ним приходив сніговий, а після довгих холодів приходила відлига. Одні народи рахували, скільки вони зустріли весен, інші - скільки змогли пережити сурових зим...

Саме весна асоціювалася з оновленням, тому більшість народів відлічували Новий рік з першого місяця весни: У Стародавній Месопотамії Новий рік починався 21 березня, коли починала прибувати вода в річці Тигр, а за два тижні — в Євфраті. Жителі Месопотамії зустрічали цей день яскравими ходами, карнавалами, маскарадами, піснями і танцями. У Стародавньому Єгипті Новий рік святкувався в липні під час розливу Нілу. В ніч з 19 на 20 липня жерці в парадному одязі під злагоджений спів піднімали обличчя до південного неба, прагнучи першими помітити, коли зійде над горизонтом найяскравіша зірка — Сіріус. Її поява на небосхилі і означала настання Нового року. У Стародавньому Римі Новий рік також святкували на початку березня до тих пір, поки Юлій Цезар не ввів новий календар. Після цього за перший день Нового року почали вважати перший день січня. Свою назву січень отримав на честь римського бога — дволікого Януса. Одне обличчя Януса було звернене назад до минулого року, інше — вперед до нового. У Стародавньому Римі першими подарунками були гілки лавра — символи щастя і успіху. У Стародавній Індії Новий рік теж починався 21 березня, люди загадували бажання і закріплювали їх, прив'язавши до гілки дерева стрічку, або повісивши на нього свою прикрасу. Наши предки, східні слов'яни, відзначали прихід Нового року так само, як і багато інших народів, навесні. Рік ділили на дві половини: літню і зимову. Починався він з першого весняного місяця — березня, тому що саме з цієї пори природа прокидается від сну до життя. І навіть якщо людина не вважає себе забобонною, то вже в новорічній прикметі вона все одно вірить! Найголовніша з таких прикмет — «як новий рік зустрінеш, так його і проведеш». Тому люди прагнуть створити собі свято. Ще одна прикмета — «в новорічну ніч виконуються всі бажання». Саме в цю ніч збуваються наші найсміливіші мрії. А ви, до речі, ніколи не замислювалися, звідки в нашій країні взялася традиція зустрічати Новий рік за столом? Ще при Петрові Первому, який і наказав святкувати Новий рік з 31 грудня на 1 січня головним на свята були бали, а не святковий стіл. Майже до середини XIX століття новорічного меню не існувало, а те, що зараз вважається за незмінну принадлежність новорічного столу насправді сформувалося на протязі великого історичного відрізу довжиною в 300 років!

Викладач Глейко Н.М.

ЕСКУЛАП – БОГ ЛІКУВАННЯ

Ескулап, Ескулапій або Асклепій (лат.Aesculapius, гр. Asklepios) – грецький, а пізніше римський бог лікування, син Аполлона, бога мудрості та покровителя мистецтв. Це ім'я, яке з грецької перекладається як «втішаючий», було обране тому, що після смерті матері Короніди син став для батька єдиною втіхою. Мистецтву лікування його навчив кентавр Хірон, знавець цілющих трав, до якого його привіз на виховання Аполлон.

Дружиною Асклепія була Епіона, ім'я якої в перекладі означає «заспокійлива». Вважалося, що Асклепій займався хірургічним мистецтвом з її допомогою. Адже саме Епіоні приписують перші спроби анестезії. Вона стала матір'ю міфологічних дітей Асклепія: дочок Гігієї, Панацеї, Егли, Іасо та синів Махаона, Подалірія та Телесфора. Гігіея (Здоров'я) стала помічницею Асклепія. Її символом була чаша, з якої вона годує змію. Римська богиня Salus (Здоров'я) уособлювала не лише здоров'я, а й суспільний добробут, благополуччя. Інша донька Асклепія Панацея (Всецілителька) була покровителькою медикаментозного лікування. Згідно з переказами, вона готувала ліки з трав, які набували цілющої сили лише після дотику до капюшона сина Асклепія Телесфора (генія одужання).

Культ Ескулапа (Асклепія) у Стародавньому Римі поширився 293 року. Йому, як і Асклепію, були присвячені такі священні тварини як змія, півень та собака. Найчастіше його зображували з патерицею, навколо якої обвивалася змія.

За свідченням Гомера, сини Асклепія Махаон і Подалірій були лікарями-практиками під час Троянської війни. Вони вміло ставили діагноз та лікували різноманітні хвороби, навіть ті, що вважались невиліковними. Згідно з міфом, Зевс убив Асклепія ударом блискавки, довідавшись, що він повертає до життя померлих з допомогою крові медузи Горгони. В пам'ять про великі заслуги Асклепія перед людством елліни перенесли його на небо сузір'ям Змісносця. У сучасній мові ескулапами доброзичливо називають лікарів.

Зав.кафедрою гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, к.філол.н., доц. Пилипів О.Г.

СКАРБНИЧКА МУДРОСТІ

Fabricando fit faber – Людина стає майстром лише у праці

Esse est percipi – Жити – це пізнавати

Concordia res parvae crescunt, discordia maxima dilabuntur – У згоді малі справи зростають, а незгодою руйнуються великі

<ul style="list-style-type: none"> • Редакція залишає за собою право скорочувати і редактувати тексти. • Автори несуть повну відповідальність за вірогідність наведених фактів, цитат, дат та імен. • Опублікована інформація може містити думки, які не збігаються з позицією редакційної ради. 	<ul style="list-style-type: none"> • Редакційне свідоцтво № • Передплатний індекс <p>Засновник і видавець: Львівський медичний інститут (ректор, д. мед. н., проф., академік АНВШ України, УАН – Регеда Михайло Степанович)</p>	<p>Головний редактор: доц. Аліна Циснецька Літературний редактор: доц. Ольга Пилипів Редактори рубрик: проф. Володимир Фрайт, ст.н.с. Оксана Баїк, к.мед.н. Орися Ковалишин, Юлія Салик, Наталія Ллейко Технічний редактор: Орися Петренко Адреса редакції: 79015, м.Львів, вул.Поліщука, 76. Тел./факс (032) 239-37-06</p>
---	--	---